

Hva er likemannsarbeid?

- Definisjon av begrepet
- Brukerne eier og definerer likemannsarbeidet
- Den offentlige tilskuddsordningen
- Historikken

Likemannsarbeid i funksjons- hemmedes organisasjoner

- ”Ei samhandling mellom personer som opplever å være i samme båt, det vil si samme livssituasjon, og hvor selve samhandlinga har som mål å være ei hjelp, støtte eller veiledning partene i mellom.”

B C Rappana Olsen: Støtte blant sine egne... HiO-rapport 1998 nr 1

Tilskuddsordningen

- Det ble første gang bevilget penger til likemannsarbeidet over Statsbudsjettet i 1990
- Opprinnelig som et virkemiddel i Regjeringens handlingsplan for funksjonshemmede
  - Begrunnelse:
    - Den unike kompetansen brukerne besitter
    - Brukernes nytte av å møte likesinnede

Forankring i brukerorganisasjoner

- Likemannsarbeid er en grunnleggende aktivitet i brukerorganisasjoner
- Likemannsarbeid krever en særskilt organisering
- Likemannsarbeidet er målrettet
- Likemannsarbeidet er i kontinuerlig utvikling i takt med brukernes opplevde behov

MAGI i likemannsarbeidet

- **M**øte som er reelt mellom de to partene
- **A**nsvar for situasjonen
- **G**renser som ikke skal overskrides
- **I**nteresse i betydningen vilje og evne til å være til stede i det som skjer

(Referanse: Sigvor Ljone)

Krav til likemannen

- Selv være syk/funksjonshemmet eller være pårørende
- Være interessert og ønske å gjøre en innsats
- Ha et bearbeidet forhold til egne opplevelser og erfaringer – en viss distanse til egen sykdom/funksjonshemning
- Være trygg på seg selv
- Kunne skille mellom egne problemer - og andres
- Evne til å reflektere over egne og andres erfaringer

Krav til likemenn, forts:

- Være medlem i organisasjonen som står ansvarlig for likemannstilbudet
- Ha kjennskap til organisasjonens tilbud
- Ha noe kjennskap til hjelpetilbudet for øvrig
- Opplæring i likemannsarbeid
- Avtale med organisasjonen

Har likemannen noe nytte av likemannsarbeidet?

- Anerkjennelse av egenkompetanse
- Ressursmobilisering
  - Personlig
  - Organisatorisk
  - Yrkesmessig
- Utvidet nettverk
- Mulighet til egenutvikling og opplæring

Tydelige rammer for likemannsarbeidet

- Hvilke regler gjelder i vår organisasjon?
- Hvilke systemer skal vi forholde oss til?
  - Tydeliggjøre forventningene
  - Nedfelle skriftlige retningslinjer
  - Tegne organisasjonskartet
- Hvor kan likemannen få støtte og veiledning?
- Hvilke utgifter refunderes og hvilke krav stilles til dokumentasjon?

Grenser- og grensesetting

- Jo bedre du kjenner mine grenser, jo tydeligere blir jeg
- Jeg har rett til å sette mine egne grenser
- Jeg må kunne forvente at mine grenser respekteres, i motsatt fall har jeg rett til å markere hvor de går
- Mine grenser er mitt ansvar

Taushetserklæring

- Ikke juridisk bindende
- Markerer en organisasjonskultur og interne retningslinjer for arbeidet
- Viktig for de som skal bruke tilbudet
- Setter en standard for likemannen
- Viktig for de som henviser til tilbudet

Taushetsavtale

Jeg forstår at:

- Jeg i mitt arbeid for (organisasjonens navn) vil kunne få kjennskap til forhold som det av hensyn til medlemmet, pårørende eller andre er nødvendig å bevare taushet om.
- Taushetsplikten gjelder også etter at jeg har avsluttet likemannstjenesten
- Alle organisasjonens likemenn er bundet til denne taushetserklæring

(underskrift, dato.....)

Organisering av likemannsarbeidet

- Hvordan komme i gang?
- Planlegging av arbeidet
- Fordeling av oppgavene
- Likemannsarbeidets organisering
- Rapportering og regnskap

Medlemmene

- Hvor sammensatt er medlemsmassen - finnes det mange diagnosegrupper og hvor ulike er de?
- De som selv er funksjonshemmet og/eller pårørende-gruppen?
- Aldersgruppene?
- Medlemsantall og bosted – muligheter for rekruttering?

Hva handler likemannsarbeidet om hos oss?

- Hvilken situasjon er typisk for vår medlemsgruppe?
Kronisk sykdom, medfødt funksjonstap, ervervet funksjonstap, progredierende sykdom, livstruende sykdom
- Likemannsarbeidet – når er det aktuelt?
Hvilke faser? Diagnosefastsettelse, å komme hjem og finne løsninger på hverdagsproblemer, vanskelige overganger (eks: skole/arbeid, sorg og kriser)
- For hvem er det aktuelt?
Foreldre/barn, pårørende, par/ektefeller, arbeidssøkende
- Hva slags tiltak er aktuelt?

Organisasjonens ressurser

- Mennesker med engasjement
- Tilgang til offentlig støtte
- Kontakter og nettverk
- Lokaler og andre møteplasser
- Kunnskap
- Fantasi og humor
- Struktur og evne til å organisere

Retningslinjer for lokalt likemannsarbeid

- Målet med likemannsarbeidet
- Hvem kan være likemenn?
- Antall kontakter
- Likemannens oppgaver
- Taushetsplikt
- Utgiftsdekning og krav til dokumentasjon
- Koordinering av aktivitetene – tegne organisasjonskartet
- Råd og veiledningstilbud

Likemannsutvalgets oppgaver - ledelse

- Planlegge og lede likemannsarbeidet
- Fordele oppgavene ut til andre
- Sette krav til rapportering
- Ideer til nye tiltak – finne på og godkjenne
- Søke om offentlig støtte
- Utarbeide rapporter internt og eksternt

Koordinators oppgaver - administrator

- Løpende kontakt med (lagets) likemenn
- Kontaktperson utad
- Fordele oppdrag som måtte komme inn
- Rekruttere nye likemenn og gi tilbud om kurs
- Samle oppgjørs- og rapportskjema
- Holde oversikt over bruk av tilskudd

Rapportering og regnskap

- Vanligvis en oppgave for likemannsutvalget, evt styret sentralt
- Planlegg rapportering når tilskuddet mottas
- Lag nødvendige skjema for å få inn faktainformasjon dere trenger
- Legg til rette for rapportering når tiltakene gjennomføres

Organisasjonsutvikling i brukerorganisasjonene

- Utvikler nye tiltak for medlemmene
- Flere nye medlemmer
- Anerkjennelse for å gjøre en viktig jobb
- Ressursutvikling innad i organisasjonene
- Øke kontaktflaten utad